

न तु योगमृते शक्या प्राप्तुं सा परमा गतिः । अवबन्धो हि बुद्धस्य कर्मभिर्नोपपद्यते ।
 तस्माद्योगं समास्थाय त्यक्त्वा गृहकलेवरं । वायुभूतः प्रवेक्ष्यामि तेजोराशिं दिवाकरं ।
 नक्षेत्रं क्षयतां याति सोमः सुरगणैर्यथा । कम्पितः पतते भूमिं पुनश्चैवाधिरोहति ।
 क्षीयते हि सदा सोमः पुनश्चैवाभिपूर्यते । नेच्छाम्येवं विदितैतद्वासवद्वीपुनः पुनः ।
 रविस्तु संज्ञापयते लोकान् रश्मिभिरुल्लनैः । सर्वतस्तेज आदत्ते नित्यमक्षयमण्डलः ।
 अतो मे रोचते गन्तुमादित्यं दीप्ततेजसं । अत्र वक्ष्यामि दुर्द्धर्षा निःशङ्केनान्तरात्मना ।
 सूर्यस्य सदनं चाहं निक्षिपेदं कलेवरं । ऋषिभिः सह यास्यामि सौरं तेजोतिदुःसहं ।
 आपृच्छामि नगान्नागान् गिरिमुर्वीं दिशो दिवं । देवदानवगन्धर्वान् पिशाचोरगराक्षसान् ।
 लोकेषु सर्वभूतानि प्रवेक्ष्यामि न संशयः । पश्यन्तु योगवोर्यं मे सर्वे देवाः सहर्षिभिः ।
 अथानुज्ञाय तमृषिं नारदं लोकविश्रुतं । तस्मादनुज्ञां सम्प्राप्य जगाम पितरं प्रति ।
 सोऽभिवाद्य महात्मानं कृष्णदैपायनं मुनिं । शुकः प्रदक्षिणं कृत्वा कृष्णमापृष्टवान् मुनिं ।
 श्रुत्वा चर्षिस्तद्वचनं शुकस्य प्रीतो महात्मा पुनराह चैनं । भो भो पुत्र स्त्रीयतां तावदद्य यावच्चतुः प्रीणयामि
 त्वदर्थं ।

निरपेक्षः शुको भूत्वा निःस्नेहो मुक्तसंशयः । मोक्षमेवानुसञ्चिन्त्य गमनाय मनो दधे ।
 पितरं स परित्यज्य जगाम मुनिसत्तमः । कैलासपृष्ठं विपुलं मिद्धसङ्गनिषेवितं ।
 इति श्रीमहाभारतेशान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वणि शुकाभिपतने त्रयस्त्रिंशदधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥ ३३३ ॥
 ॥ भीष्म उवाच ॥ गिरिशृङ्गं समारुह्य सुतो व्यासस्य भारत । समे देशे विविक्षे स निःशलाक उपाविशत् ।
 धारयामास चात्मानं यथाशास्त्रं यथाविधि । पादप्रभृतिगात्रेषु क्रमेण क्रमयोगवित् ।
 ततः स प्राङ्मुखो विद्वानादित्येनाचिरोदिते । पाणिपादं समादाय विनीतवदुपाविशत् ।
 न तत्र पक्षिसङ्घातो न शब्दो नातिदर्शनं । यत्र वैद्यासकिर्धर्मान् ध्यातुं समुपचक्रमे ।
 स ददर्श तदात्मानं सर्वसङ्गविनिःसृतं । प्रजहास ततो हासं शुकः सम्प्रेक्ष्य तत्परं ।
 स पुनर्योगमास्थाय मोक्षमार्गोपलब्धये । महयोगेश्वरो भूत्वा सोऽत्यक्रामद्विहामसा ।
 ततः प्रदक्षिणं कृत्वा देवर्षिं नारदं तथा । निवेदयामास च तं स्वं योगं परमर्षये ।

॥ शुक उवाच ॥ दृष्टो मार्गः प्रवृत्तोऽस्मि स्वस्ति तेऽस्तु तपोधन । त्वत्प्रसादाद्गमिष्यामि गतिमिष्टां महाद्युते ।
 नारदेनाभ्यनुज्ञातः शुको दैपायनात्मजः । अभिवाद्य पुनर्योगमास्थायाकाशमाविशत् ।
 कलासपृष्ठादुत्पत्य स पपात दिवं तदा । अन्तरीक्षचरः श्रीमान् वायुभूतः सुनिश्चितः ।
 तमुद्यन्तं द्विजश्रेष्ठं वैनतेयसमद्युतिं । ददृशुः सर्वभूतानि मनोमारुतरंहसं ।
 व्यवसायेन लोकांस्त्रीन् सर्वान् सोऽयं विचिन्तयन् । आस्थितो दीर्घमध्वानं पावकार्कसमप्रभः ।
 तमेकमनसं यान्तमव्यग्रमकुतोभयं । ददृशुः सर्वभूतानि स्थावराणि चराणि च ।
 यथाशक्ति यथान्यायं पूजां वै चक्रिरे तदा । पुष्पवर्षैश्च दिव्यैस्तमवचक्रुर्दिवौकसः ।